

Фондация "ВсякоДете"
/Приемник на ЕДТ и ХДФВ/

РАДА КИРКОВИЧ

ДОКЛАД ЗА РАБОТАТА, ИЗВЪРШЕНА С ДОМА РАДА КИРКОВИЧ

АЛИСЪН ЛЕСЛИ, СПЕЦИАЛИСТ ПРИ ЕДТ, ПЛОВДИВ

МИНАЛО

Критериите за прием на деца в социални домове бяха променени така, че деца с бедни родители и такива, които са от три или повече- членни семейства вече не са годни да бъдат приети в социален дом. А децата, спадащи към тези групи и вече живеещи в домове, бяха изпратени обратно в къщи.

Петимата социални работници от проект " Деца и семейства " в Пловдив се заеха да извършат проучване с цел да установят въздействието от тези промени и по-специално ефекта от завръщането на детето у дома върху самото семейство.

ИЗВЪРШЕНА РАБОТА

Съсредоточихме вниманието си върху деца, които са били изпратени обратно в къщи от дома " Рада Киркович "- дом , с който вече работехме. Директорът на дома ни предостави списък с 56 деца. Някои от тях бяха прекарвали в дома само една или две седмици, докато други бяха живяли там 5 или 6 години. Тъй като нашият проект е базиран в Пловдив, решихме да установим контакт само с децата от Пловдивски регион.

Методологията на нашата работа включваше организирането на първоначални срещи с персонала на "Рада Киркович" с цел да съберем информация за децата и техните семейства, която да ни помогне да установим контакт с тях. Ние също така проведохме разговори с учителите от училището, което повечето от децата посещават. Открихме, че има много малко документирана информация за престоя на децата в дома и трябваше да разчитаме на личните спомени на хората от персонала. След това изпратихме писма на семействата и съставихме график на посещенията. Подредихме информацията за децата по следния начин:

БРОЙ НА ДЕЦАТА - 56
НЕОСЪЩЕСТВЕН КОНТАКТ С - 6
ДЕЦА, ЖИВЕЕЩИ ИЗВЪН ПЛОВДИВ - 26
ДЕЦА, ПРЕМЕСТЕНИ В ДРУГИ ДОМОВЕ - 3

ОСЪЩЕСТВЕН КОНТАКТ С – 21

Фондация “ВсякоДете”
/Приемник на ЕДТ и ХДФВ/

Социалните работници посетиха 21 семейства, някои от които повече от 1 път. Общо 28 визити бяха извършени за две седмици. По време на тези визити социалните работници повдигнаха въпроса за това какво въздействие е оказало върху семейството завръщането на детето.

ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ СЕМЕЙСТВОТО, ОКАЗАНО ОТ ЗАВРЪЩАНЕТО НА ДЕТЕТО

Всички семейства заявиха, че бедността е основен фактор за приемането на детето в социален дом и че финансовото им състояние се е влошило след завръщането на детето. Предложихме на семействата възможността да кандидатстват за социални помощи, за да увеличат доходите си, както и достъп до информация за това каква финансова подкрепа им се полага. Установихме, че повечето от 21 семейства имаха обща представа за правата си, но не си търсеха това, което им се полага по право, защото смятаха, че е много труд за нищо и включва голяма бюрокрация и загуба на време. Преобладава мнението, че бедността не е валидна причина да оставиш детето си в социален дом и че държавата осигурява подкрепа на бедните семейства. Но ние открихме, че дори и семейства, които са упражнили правото си на финансова подкрепа имат трудности да задоволяват дори първостепенните нужди на децата си. В един случай детето ходеше да проси, а две други деца продаваха вестници през нощта, за да подпомогнат семейния бюджет.

Деца, които са прекарвали по-дълго време в социален дом преживяват най-големи трудности при приспособяването си към семейния живот. Въпреки че първоначалният фактор за даването на тези деца в дома не е било тяхното поведение, сега то се превръща в проблем. Този проблем се изразява най-вече с невъзможността те да бъдат контролирани и с отказа им да посещават училище. Освен това, с напускането на дома те напускат и училището, в което са учили. Преди това всички деца са имали установен график вътре в дома и редовно са посещавали училище. Сега, много от тях са с неустановен или никакъв график и не ходят на училище.

Много от родителите не желаят децата им да се върнат обратно вкъщи, но не защото не ги искат, а защото чрез социалния дом те виждат основен начин за издържането им, свързан с осигуряването на храна, дрехи и обучение. С други думи, домът задоволява онези нужди на собствените им деца, които те самите не могат да задоволят.

От своя страна много от децата също изразяват желание да се завърнат в дома, защото напускането му за тях е означавало да се разделят с всичко познато и да напуснат хора, към които са проявявали чувства.

Обратно, децата, които са прекарвали в дома по-малко време срещат трудности при приспособяването си към ежедневието в социалния дом и искат да се

Фондация “ВсякоДете”
/Приемник на ЕДТ и ХДФВ/

завърнат вкъщи, защото чувстват, че са желани там и като цяло съумяват да се настроят към семейния живот по-лесно.

Други често срещани проблеми при семейства, чийто деца се завръщат у дома са:

Жилище; Всички семейства, които интервюирахме обитават общински жилища с много лоши условия. Така че към стреса на семейство, живеещо в такива условия се прибавя и завръщането на детето у дома.

Нови връзки; В някои случаи децата се връщат у дома и откриват, че родителите им са се разделили или са започнали нови връзки и новият партньор не ги приема. В някои семейства бабата и дядото се превръщат в основните обгрижващи за децата вследствие на разрыв в отношенията. В един от случаите самите деца бяха обгрижващи; едно 14 годишно момиче, което се завърна вкъщи се грижеше за своята 12 годишна сестра и 4 годишен брат. Майка ѝ, със своя партньор и 18 годишния си брат живееше в покрайнините на София и продаваше отпадъчни метали, като от време на време изпращаше пари за храна по пощата.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Социалните домове често са критикувани за това, че посрещат само основните нужди на децата, без да предоставят необходимото ниво индивидуална грижа и внимание, така както би било в едно семейство. И все пак открихме, че семействата, които посетихме, не бяха в състояние да посрещнат дори и основните нужди на децата си.

Ако семействата не могат да посрещнат основните нужди на своите деца, техните способности да предоставят грижа и внимание на децата си сериозно намаляват.

Тревожим се, че голям брой деца бяха върнати у дома си в условия, където са много по-уязвими от колкото в социален дом.

Децата не могат да се връщат в семействата им без предварителна подготовка за напускане на социалния дом. Децата и семействата се нуждаят от адекватна финансова, социална и емоционална подкрепа при връщането на децата в семейството. Това е особено важно за деца, които са прекарвали по-дълъг период в социален дом и са с малък опит в живота в семейство.

Сегашното състояние на ресурсите не позволява на семействата да посрещнат адекватно основните нужди на децата си. Този проблем може да се реши единствено с повече ресурси и финанси като помощ за тези семейства. В краткосрочен план можем да помогнем на повечето уязвими семейства с всички

Фондация “ВсякоДете”
/Приемник на ЕДТ и ХДФВ/

възможни средства за подкрепа при посрещане на основните им нужди; това включва подкрепа от страна на НПО и държавата.

Една от възможностите е да се използват ресурсите на социалните домове като услуга за дневна грижа. Това ще осигури на децата топла храна, надзор, обучение и възможности за групова и индивидуална работа. Най-важното е, че това ще има ефект като помощ за семействата за справяне с проблемите им и намаляване на риска за техните деца.